

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ J. Ď. - S., M., 2/ A. T.**, bývajúcej v B., proti žalovaným **1/ J. B.**, so sídlom v B., správcovi konkurznej podstaty úpadcu Ž. spol. s r.o., so sídlom v B., **2/ F. S., spol. s r.o.**, so sídlom v B., **o určenie neplatnosti právneho úkonu a iné**, ktorá vec je vedená na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 12 C 168/2000 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6 Co 495/2014, o vylúčení sudkyne Krajského súdu v Bratislave, takto

r o z h o d o l :

Konanie o vylúčení sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. D. K. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 6 Co 495/2014 **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e

V konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6 Co 495/2014 predseda súdu predložil podľa § 15 ods. 1 O.s.p. spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie po tom, čo dospel k záveru, že u sudkyne tohto súdu JUDr. D. K., ktorá poukázala na svoje vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v tejto právnej veci, nie je dôvod pochybovať o jej nezáujatosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd Krajskému súdu v Bratislave (§ 16 ods. 1 O.s.p.) po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že chýba podmienka, aby rozhodoval o vylúčení, resp. nevyhlúčení sudkyne tohto súdu JUDr. D. K., keďže v predmetnej právnej veci (ktorá vec je vedená na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 12 C 168/2000) bol v minulosti dodržaný zákonný postup podľa § 15 ods. 1 O.s.p., v rámci ktorého sa ustálilo

vylúčenie tejto sudkyne (predsedníčka súdu akceptovala jej oznámenie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčená).

V zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti.

Právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právnu relevantnú, spočíva na existencii určitého právne významného vzťahu sudcu:

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

O tom, či je sudca vylúčený, rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte (§ 16 ods. 1 tretia veta pred bodkočiarkou O.s.p.).

Vylúčenie sudcu nastáva priamo zo zákona, nie až výrokom nadriadeného súdu; inštitút vylúčenia sudcu je objektívnou procesnou kategóriou (porovnaj tiež napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 17/2009 z 29. októbra 2009). Sudca má povinnosť o svojom vylúčení informovať predsedu súdu: podľa § 15 ods. 1 O.s.p., ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu; v konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezáujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1 O.s.p.

Pred zavedením tejto možnosti pridelenia veci inému sudcovi po splnení povinnosti

sudcu oznámiť predsedovi súdu spomenuté skutočnosti, t.j. možnosti bezprostredného a konečného vyriešenia otázky vylúčenia sudcu hneď a priamo na príslušnom procesnom súde, bolo nutné aj v takomto prípade predložiť vec nadriadenému súdu, čo zapríčiňovalo zbytočné prieťahy v konaní. Právna úprava tohto postupu pri vylúčení zákonného sudcu sleduje urýchlenie konania v tých prípadoch, keď sa vyskytli okolnosti, existencia ktorých by mohla vzbudiť zdanie pochybnosti v účastníkoch či vo verejnosti o nezáujatosti a nestrannosti sudcu. Objektívnosť navrhovaného postupu má zákonodarca zabezpečenú predchádzajúcim súhlasom sudcu, ako aj tým, že predseda súdu môže vec pridelit' inému sudcovi len v súlade s rozvrhom práce, pričom zneužitie navrhovanej úpravy štátnou správou súdov sa považuje za vylúčené skutočnosťou, že súčasne musia byť splnené obe podmienky (porovnaj dôvodovú správu k zák. č. 501/2001 Z.z.). Zvolené riešenie, ktoré zákonodarca ešte následne precizoval, sa v súdnej praxi osvedčilo a prispelo k urýchleniu konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej právnej veci na základe oznámenia skutočností, pre ktoré je vylúčená (tvoriacich dôvod podľa § 14 ods. 1 O.s.p.), sudkyňou Krajského súdu v Bratislave JUDr. D. K., predsedníčka súdu akceptovala vylúčenie tejto sudkyne -Opatrením zo 14. augusta 2009 Spr. 3010/2009 rozhodla o pridelení veci v zmysle § 15 ods. 1 tretej vety O.s.p.

Ide tu o mimoinštančný postup skúmania (ne)záujatosti sudcu. Konanie o vylúčenie sudcu prebiehajúce v mimoinštančnom postupe, ako sa opakovane zdôrazňuje, má celý rad osobitostí (porovnaj bližšie napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Nc 47/2011 z 25. augusta 2011; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 213/06 z 28. júna 2006, ktoré je uverejnené pod poradovým /publikačným/ číslom: 90/2006 v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky; uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 572/2012 z 22. novembra 2012, sp. zn. III. ÚS 169/2013 zo 16. apríla 2013, sp. zn. III. ÚS 43/2014 z 21. januára 2014). Aby nadriadený súd mohol meritórne (vecne) rozhodovať o (ne)vylúčení sudcu, je treba splniť viacero podmienok; jednou z nich je, že v predmetnej právnej veci sa ešte záväzne neustálilo vylúčenie sudcu, o ktorom by sa malo rozhodnúť. Nadriadený súd môže rozhodnúť o (ne)vylúčení toho - ktorého sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. len vtedy, ak zákonom predpokladaným spôsobom ešte nebolo vyriešené, že tento sudca je vylúčený z konania a rozhodovania v danej právnej veci; postup predsedu súdu podľa

§ 15 ods. 1 tretej vety O.s.p. spojený s pridelením veci inému sudcovi sa rešpektuje ako záväzné vyriešenie, že predošlý zákonný sudca je vylúčený.

Spomenuté vylúčenie sudkyne odvolacieho súdu JUDr. D. K. je v tejto právnej veci konečné; išlo o vylúčenie sudkyne podľa § 14 ods. 1 O.s.p. a predsedníčka súdu mala za to (zhodne ako samotná namietajúca sa sudkyňa), že je dôvod pochybovať o nezáujatosti tejto sudkyne, t.j. nedošlo k potrebe predložiť vec na rozhodnutie nadriadenému súdu. Takto prijaté riešenie - záver o vylúčení JUDr. D. K. znamená, že aj pri všetkých prípadných ďalších (budúcich) odvolaniach v tejto právnej veci, kedy sa vec dostane na odvolací súd (rovnako ako v súčasnom štádiu konania), sa jej vylúčenie v mimoinštančnom postupe znova vecne nerieši (neskúma); teda nemal byť ani spis predkladaný nadriadenému súdu na rozhodnutie. Zo samotnej povahy veci vyplýva, že z prípadu vylúčený sudca nesmie sa podieľať na jeho *d'alšom* vybavovaní (konať a rozhodovať); zásada rebus sic stantibus tu neplatí. Vylúčenie sudcu alebo senátu zakladá zákonný dôvod na pridelenie veci inému sudcovi alebo senátu.

Za opísanej procesnej situácie, keď na základe zákonodarcom aprobovaného procesného postupu je sudkyňa tohto súdu JUDr. D. K. z prejednávania a rozhodovania tejto právnej veci už vylúčená, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave (§ 16 ods. 1 O.s.p.) nemá o čom konať.

Nakoľko ide o neodstrániteľný procesný nedostatok podmienky konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 104 ods. 1 prvej vety O.s.p. konanie o vylúčenie sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. D. K. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 6 Co 495/2014 podľa § 104 ods. 1 prvej vety O.s.p. zastavil.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2014

JUDr. Milan D e á k, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková